

Maatregelen uitproberen

Duurzamere en onderbouwde gewasbescherming

Syngenta probeert in Ittre samen met een akkerbouwer allerlei technieken uit, waarvan het bedrijf hoopt dat die de sector verder kunnen verduurzamen. Edward Vander Linden, die bij Syngenta verantwoordelijk is voor duurzame landbouw, lichtte ons de opzet toe.

Patrick Dieleman

“Landbouwers hebben heel wat vragen over de toekomst van hun bedrijf en van hun stiel”, opent Edward het gesprek. “We verliezen gewasbeschermingsmiddelen of ze komen in een slecht daglicht te staan. Maar de landbouwer is steeds de pineut: hij krijgt te maken met resistente of moeilijke onkruiden, insecten of schimmels, omdat er minder mogelijkheden zijn. We mogen daarbij niet onderschatten hoe zwaar emotionele aspecten daarin doorwegen.”

Duurzaamheidsplan

“De consumenten horen in de media veel over voedselveiligheid, fipronil, glyfosaat ... Ze vragen zich af waar de land- en tuinbouw nog mee bezig is en of hun eten nog gezond is”, vervolgt Vander Linden. “De duurzaamheidsstrategie van Syngenta is gebaseerd op vier pijlers. Gewasbescherming zal blijven bestaan, maar het zal op een goede manier moeten gebeuren: op het juiste tijdstip en de juiste plaats, met de juiste dosis en in de juiste omstandigheden.

Daarin verwachten we ondersteuning vanuit de precisielandbouw. Een tweede pijler is biologische gewasbescherming (*biocontrol*). Daarvoor heeft Syngenta bijvoorbeeld het Gentse Devgen overgenomen, dat biologische middelen ontwikkelt om gewassen te beschermen. De derde pijler is genetica. We willen nog betere gewassen veredelen, die minder gevoelig zijn voor ziektes of plagen.” Spontaan zou je denken dat minder gevoelige planten indruisen tegen de intentie van gewasbeschermingsbedrijven om zo veel mogelijk middelen te verkopen. Edward reageert dat Syngenta ervan overtuigd is dat de landbouw er over tien jaar heel anders zal uitzien dan vandaag. “Het is nodig om meer te bereiken met minder input. Daarvoor is een combinatie van de genoemde factoren nodig. Alle producenten van gewasbeschermingsmiddelen kijken naar de veredeling, dat wordt één geheel. Denk bijvoorbeeld aan onze hybride gerst, met sterkere en minder stressgevoelige planten. We investeren ook veel in zaai-zaadontsmetting. De vierde pijler, ons

Good growth plan, moet dat allemaal integreren via *stewardship*, het verantwoordelijk gebruik van een middel zodat het niet in de omgeving belandt en de erkenning niet in vraag wordt gesteld. Verder staan bodemvruchtbaarheid en biodiversiteit centraal.”

Interra

Om de theorie ook in de praktijk om te zetten, begon Syngenta in een aantal landen samen te werken met landbouwers. Dat project kreeg de naam Interra. “We bekijken of we tot een duurzamere

Edward Vander Linden:
“Nieuwe technieken, zoals automatische analyse van dronebeelden, moeten helpen om gewasbeschermingsmiddelen nauwkeuriger in te zetten.”

landbouw kunnen komen. Je kunt mooie bloemetjes zaaien, die goed zijn voor de fazanten en voor de bijen, maar de boer moet zijn boterham blijven verdienen. Er zijn in West-Europa zeven boerderijen zoals die in Ittre. We willen een landbouw die economisch goed is voor de boer, maar toch aanvaardbaar voor mens en milieu. Dat willen we bereiken door effectief stappen te zetten en niet te blijven praten. We beseffen dat we dat niet alleen kunnen. Daarom hebben we meststof-fabrikant ICL aangetrokken als

partner. Zij zijn een interessante partner omdat ze gecoate meststoffen maken, waardoor de nutriënten geleidelijk vrijkomen in de bodem. De derde partner is New Holland, die precisie-landbouw inbrengt.”

Interra Ittre

In België werkt Syngenta samen met Ferdinand en Christophe Jolly, die in Ittre (ten zuiden van Brussel) een bedrijf hebben met 307 ha akkerbouw. In 2017 heeft de familie Jolly beslist om 60 ha om te schakelen naar de biologi-

sche landbouw. “Ook dat is interessant voor ons, omdat zij het onmiddellijk op een behoorlijke schaal willen realiseren. We volgen dat mee, we zijn niet tegen de biolandbouw. We bekijken met hen de strategie die gevolgd moet worden.” De familie Jolly doet ook aan agroforestry en werkt enorm veel aan de bodem. Ze hebben vrij veel hellende percelen en die vereisen anti-erosie-maatregelen, zoals het opsplitsen van percelen, grasstroken en niet-kerende bodembewerking. “Ze ploegen alleen voor witloof. We helpen hen ook om ▶

© PATRICK DIELEMAN

Enkele van de biodiversiteitsmaatregelen die in Ittre opgezet werden in één beeld: bloemenstroken, hagen en agroforestry.

“Precisielandbouw zal ons helpen om middelen op de markt te houden.”

erosie tegen te gaan. Om de biodiversiteit te bevorderen zaaien ze faunastroken in.”

Er worden heel wat alternatieve technieken beproefd. “We werken heel nauw samen met de landbouwers. Wanneer we hen vragen om hybride gerst te zaaien, vragen we ook om daar een gewoon ras naast te zaaien. Vorig jaar realiseerden ze 6% meeropbrengst met hybride gerst. Het is belangrijk dat we de resultaten meten. We vergelijken dat eveneens met de opbrengsten van de bioteelt. We gebruiken die informatie om het nog beter te doen. We volgen ook de effecten op het bodemleven op.”

Biodiversiteit in beeld brengen

In Frankrijk werd DiaGéris ontwikkeld. “Dit diagnose-instrument werd bedacht door een groep landbouwers die al meer dan vijftien jaar samenwer-

ken om hun praktijken te verbeteren en duurzaamheidsindicatoren te definiëren. De landbouwer krijgt een aantal vragen op zijn computer, over zijn teelttechniek zowel als zijn omgang met gewasbeschermingsmiddelen en met biodiversiteit. Hoe gedraagt hij zich in vergelijking met anderen? Spuit hij bijvoorbeeld op zondag? Houdt hij rekening met voetgangers of wild? Dat schept bij de boer bewustwording of hij wel goed bezig is. De resultaten worden aangegeven met kleuren: groen is goed, geel is middelmatig en rood is niet goed. Zo ziet de landbouwer meteen op welke punten hij zijn activiteiten beter bijstuurt om vooruitgang te boeken. Ik wil dat instrument aanpassen aan de Belgische situatie en verder uitbouwen. Je kunt ook je CO₂-voetafdruk berekenen.

We brengen al die gegevens samen om te kunnen uitrekenen hoeveel vooruitgang we boeken met het *Good growth plan*. Dat is voor aspecten zoals efficiëntie van de teelttechniek, afvalbeheer, zorg voor de bodem en biodiversiteit. Voor biodiversiteit zitten we op wereldvlak al boven onze finale doel-

stelling van 5 miljoen ha. Nu streven we naar 10 miljoen.”

Precisielandbouw

Om technologie te verwerven neemt Syngenta bedrijven over die bezig zijn met precisielandbouw, vorig voorjaar onder meer het Amerikaanse bedrijf FarmShots, dat gespecialiseerd is in beeldmateriaal via satellieten. Het Braziliaanse *farm management tool* Strider werkt met dergelijke beelden.

“We zijn ervan overtuigd dat precisielandbouw ons zal helpen om producten op de markt te houden. We willen het product alleen daar toepassen waar het nodig is en in de juiste dosering. Dat moet ons helpen om te vermijden dat middelen terechtkomen op plaatsen waar ze niet thuishoren (oppervlaktewater, naburige percelen ...). We ontwikkelen ook apps die de landbouwer daarbij helpen. Samen met Wageningen hebben we bijvoorbeeld een Reglone-tool ontwikkeld. Die moet op basis van satellietbeelden de dosering plaatselijk aanpassen naarmate het gewas groener is.

We gebruiken drones vooral in onze

proefveldwerking. Onze medewerkers geven scores in het veld, maar nadien vergelijken we die met de beelden. We willen proeven steeds meer beoordelen op basis van beeldmateriaal. De effectiviteit van de toepassingen kun je perfect vastleggen via beeldanalyse. Het is vooral gemakkelijk om constantere scores te krijgen, onafhankelijk van de persoon of van weersomstandigheden.”

Andere maatregelen

“Een volgend actiepoint is *Operation pollinator*. We verdelen al een vijftal jaren zadenmengsels van bloemen en grassen. Dat is niet zomaar een mengsel, daar zit heel wat onderzoek achter. We moeten ervoor zorgen dat er heel het seizoen bloei is. Koolzaad, bijvoorbeeld, is heel aantrekkelijk, maar na 14 dagen is het gedaan. De bloei bij vlas is weg na 2 à 3 dagen.

De bodem is ons volgende actiepoint. Die is de basis van alle voedselproductie. Wist je dat 50% van de bodem bestaat uit lucht en water? Er zijn natuurlijke factoren die de bodem beïnvloeden, maar ook de landbouwer heeft daar invloed op, onder meer door te ploegen. Door meer of minder te

Het is Edward Vander Linden om het even of je – zoals hier in Ittre – een Heliosec, een biofilter of een fytobak gebruikt, als je maar voorzichtig omgaat met restwater van gewasbescherming.

bemesten beïnvloedt hij het bodemleven. We hebben een computerprogramma dat mee denkt met de boer rond erosie maatregelen. De output bestaat uit handige tips, bijvoorbeeld over de manier van ploegen, of de richting waarin je de rijen zaait. Dat is belangrijk. Vergeet niet dat er 5 ton aarde kan wegstromen van je perceel en dat je daarmee 5 tot 10% van je opbrengst verliest. Sowieso raden wij ook een grasstrook aan onderaan op de helling. Die belet dat meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen in de beek spoelen. Zulke kleine tips maken het verschil.

Resistente en productievere gewassen is een volgende punt. Denk aan onze hybride gerst. We willen een hogere opbrengst per ha realiseren, want het is uitgesloten dat we bossen ontginnen om meer te kunnen produceren. Dus moeten we op het zo goed mogelijk doen op de plaatsen waar nu al landbouw is. We testen daar ook onze Maximais. We bekijken welke drie rassen bij elkaar passen op het gebied van hoogte en bloeitijdstip, om ze samen als mengsel te verkopen. Er zijn ook hulpmiddelen van chemische oorsprong. Het zaadbehandelingsmiddel Vibrance geeft bijvoorbeeld als neven-effect een betere beworteling, waardoor je sterkere planten krijgt, die water en nutriënten efficiënter benutten.”

Een laatste aandachtspunt is omgaan met spuitresten. “Spuitresten probeer je in eerste instantie te verspuiten op het perceel. Je moet op je bedrijf omzichtig omgaan met restwater. Wij promoten daarvoor de Heliosec, waarin het water kan verdampen. Af en toe moet je het zeil vernieuwen. Dan kan je het oude zeil inleveren bij Agri-Recover. Wij promoten de Heliosec, maar we hebben daar geen enkel voordeel bij. Je kan bijvoorbeeld ook een biofilter of een fytobak bouwen, als je maar iets doet om te vermijden dat je restwater in het milieu komt.” ■

Edward Vander Linden werkt aan duurzaamheid

Op het visitekaartje van Edward Vander Linden staat ‘NFT’ en ‘FTO lead Benelux’. Hij legt ons uit wat het betekent: FTO staat voor *Freedom to operate*. Dat betekent dat we de producten kunnen blijven gebruiken die we nu hebben. Daarvoor moet men ze zodanig toepassen dat we ze zo lang mogelijk kunnen houden. Dat houdt onder meer in dat we resistentie voorkomen, maar ook driftreductie en dergelijke. NFT staat voor *new farm technology*: maken dat het product op het juiste moment, op de juiste plaats in de juiste omstandigheden toegepast wordt.”

De strategie van Syngenta is gebaseerd op 4 pijlers

- 1** Precisielandbouw
- 2** Biologische gewasbescherming
- 3** Veredeling
- 4** Het *Good growth plan*